

Besl. O. nr. 28.

Jf. Innst. O. nr. 22 (1998-99) og Ot.prp. nr. 16 (1998-99).

År 1998 den 14. desember holdtes Odelsting, hvor da ble gjort slikt

vedtak til lov

om endringer i lov av 19. mai 1933 nr. 3 om tilsyn med næringsmidler m.v. og i lov av 28. mai 1959 nr. 12 om kvalitetskontroll med fisk og fiskevarer o.a.

I.

I lov av 19. mai 1933 nr. 3 om tilsyn med næringsmidler m.v. gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

(1) Med næringsmidler menes enhver mat- eller drikkevare, også drikkevann, og enhver annen vare som er bestemt til å konsumeres av mennesker, unntatt legemidler.

(2) Produksjon, lagring, transport, frambud og import av næringsmidler skal være underkastet forskrifter og tilsyn etter Kongens nærmere bestemmelse.

(3) Forskriftene kan ta sikte på:

- å forebygge tilvirkning og frambud av helseskadelige næringsmidler,
- å sikre renslighet og forhold som er tilfredsstillende i hygienisk henseende,
- å angi hvorledes varene skal være tilvirket, hva de må inneholde, og hvilke krav de skal tilfredsstillende, for at de kan utbys til salg,
- å forebygge uriktige forestillinger om varenes opprinnelse, beskaffenhet, art, mengde, sammensetning eller andre forhold som har betydning for forbrukerne, herunder forby helsemessig uønsket markedsføring av bestemte typer næringsmidler.

(4) Næringsmiddelvirksomheter skal godkjennes etter nærmere forskrifter fastsatt av Kongen. Næringsmiddelvirksomhet som drives uten slik godkjenning, kan påbys stengt.

(5) I den utstrekning det anses påkrevet, kan Kongen i forskrift kreve godkjenning av bestemte typer næringsmidler.

(6) Kongen kan i forskrift regulere nærmere, og herunder forby, produksjon, import og frambud av næringsmidler og næringsmiddelingsredienser som inneholder gener fra genmodifiserte organismer der genene koder for antibiotikaresistens, samt nærings-

midler og næringsmiddelingsredienser som er behandlet med stråling.

(7) I den utstrekning det anses påkrevet, kan Kongen i forskrift pålegge næringsmiddelvirksomheten å føre de bøker m v som anses nødvendige for tilsynet, stille krav til kontroll med personalets helse og hygiene, samt stille krav om hygiesertifikater eller lignende ved transport av næringsmidler.

(8) For å sikre at bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov overholdes, kan Kongen utferdige forskrifter om internkontroll og internkontrollsystem, og om plikt til å underrette til tilsynsmyndighetene ved brudd på bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov.

§ 4 skal lyde:

(1) Den kommunale eller interkommunale næringsmiddelkontrollen fører tilsyn med at bestemmelser gitt i medhold av denne lov overholdes. For så vidt gjelder ansvaret for importkontroll og tilsyn med næringsmiddelvirksomheter som har regional, landsdekkende eller eksportrettet karakter føres tilsynet av departementet.

(2) Kongen kan overdra tilsynet til andre.

(3) Politi og tollvesen skal være behjelpelige med å føre tilsyn med overholdelsen av bestemmelsene.

(4) Når ikke annet er bestemt fatter kommunestyret vedtak etter bestemmelser gitt i medhold av denne lov.

(5) Kommunestyret kan delegere sin myndighet etter reglene i kommuneloven. Videre kan det delegeres myndighet til interkommunal næringsmiddelkontroll.

(6) Når det gjelder importkontroll og tilsyn med næringsmiddelvirksomheter som har regional, landsdekkende eller eksportrettet karakter fatter departementet vedtak eller bestemmelser gitt i medhold av denne lov.

(7) Kongen kan bestemme at den kommunale eller interkommunale næringsmiddelkontrollen eller andre offentlige kontrollorganer fatter vedtak etter ovennevnte bestemmelser.

(8) Når det gjelder forhold som angår hele eller deler av landet, kan departementet fatte vedtak som nevnt ovenfor.

(9) *Tilsyns- og vedtakskompetanse som er tillagt departementet etter første og sjette ledd, kan delegeres til den kommunale eller interkommunale næringsmiddelkontrollen.*

(10) *Når det er nødvendig å gripe rakst inn, kan tilsynsmyndigheten treffe vedtak etter § 6.*

(11) Klageinstans for vedtak fattet av den kommunale eller interkommunale næringsmiddelkontroll er kommunestyret, med mindre kommunestyret har bestemt at særskilt klagenemnd skal være klageinstans. *Vedtak truffet i henhold til delegert kompetanse etter niende ledd kan likevel påklages til departementet.*

(12) Klageinstans for vedtak fattet av annet kontrollorgan er Kongen.

(13) Klageinstans for vedtak i kommunestyret eller særskilt klagenemnd er fylkesmannen.

§ 5 skal lyde:

(1) Tilsynsmyndighetene har adgang overalt, hvor de i §§ 1 og 2 omhandlede varer produseres eller frambyes, oppbevares eller sendes, og kan kreve seg forelagt de i § 1 nevnte bøker m.v.

(2) *Virksomheten skal legge forholdene til rette for gjennomføring av tilsyn og kontroll. På anmodning fra tilsynsmyndigheten skal virksomheten gi alle opplysninger som har betydning for tilsynet, samt yte bistand ved tilsyn og prøveuttak.*

(3) Tilsynsmyndighetene har rett til å utta prøver, og disse kan forlanges avgitt uten vederlag, når der er grunn til å anse varen for helseskadelig.

(4) De må ikke selv eller gjennom noget næringsforetagende, hvis ledelse helt eller delvis er dem betrodd, stå i konkurranse- eller avhengighetsforhold til den bedrift de skal føre tilsyn med, og må heller ikke drive forretninger med den. En tilsynshavende må heller ikke være styremedlem i eller på annen måte ta del i ledelsen av nogen sådan bedrift eller innta nogen stilling som setter ham i avhengighetsforhold til nogen som har med ledelsen av bedriften å gjøre.

(5) Kongen kan gi nærmere bestemmelser for tilsynsmyndighetene og nærmere regler om uttagelse, undersøkelse og bedømmelse av prøver. Herunder kan Kongen bestemme at utenlandske inspektører kan delta i inspeksjoner mv som ledd i internasjonalt samarbeid som Norge er tilsluttet. Som ledd i slikt samarbeid kan tilsynsorganet gi taushetsbelagte opplysninger til utenlandske myndigheter som er underlagt taushetspliktregler tilsvarende norske myndigheter.

§ 6 skal lyde:

(1) *Varer som anses som helseskadelige, kan forbys frambudt, beslaglegges eller destrueres.*

(2) *Virksomhet som drives på en måte som kan medføre helseskade, kan påbys å stenge hele eller deler av virksomheten.*

(3) *Ved overhengende fare for helseskade kan det foretas fysisk stengning av hele eller deler av virksomheten inntil forholdene er rettet. Stengning kan om nødvendig gjennomføres med bistand fra politiet.*

(4) Klage virker ikke oppsettende for omsetningsforbud, beslag eller stengning.

§ 6a skal lyde:

Bedrift eller innehaver av bedrift som oversitter frist for oppfyllelse av pålegg etter bestemmelser gitt i medhold av denne lov, kan ilegges tvangsmulkt i form av engangsmulkt eller løpende dagmulkt. Tvangsmulktens størrelse fastsettes under hensyn til hvor viktig det er at pålegget blir gjennomført og hvilke kostnader det antas å medføre. Pålegg om mulkt er tvangsgrunnlag for utlegg. Kongen kan gi nærmere bestemmelser om fastsettelse og beregning av tvangsmulkt.

§ 7 skal lyde:

(1) *Utgifter ved det tilsyn mv som føres i medhold av denne lov, utredes av kommunen. Dette gjelder ikke utgifter til importkontroll og tilsyn med næringsmiddelvirksomheter som har regional, landsdekkende eller eksportrettet karakter.*

(2) *Kongen kan også pålegge ervervsdrivende å betale for særskilte ytelser, herunder blant annet godkjenning av virksomheter og produkter samt attester innenfor lovens område.*

(3) *Utgifter ved å ta ut, sende og undersøke prøver pålegges vedkommende næringsdrivende eller foretagende, dersom det foreligger overtredelse av lovens bestemmelser.*

(4) *Tilsynsmyndighetene kan pålegge den som er ansvarlig for virksomheten å dekke faktiske kostnader ved stengning, destruksjon mv, jf § 6.*

(5) *Tilsynsmyndigheten kan pålegge den som er ansvarlig for en virksomhet, som gjentatte ganger unnlater å etterkomme pålegg slik at tiltak må iverksettes, å dekke alle faktiske kostnader forbundet med slike tiltak.*

(6) *Krav tilsynsmyndighetene har etter tredje eller fjerde ledd, er tvangsgrunnlag for utlegg.*

§ 9 skal lyde:

(1) Ved forsettlig eller uaktsom overtredelse av bestemmelser eller pålegg i denne lov eller av forskrifter gitt i medhold av denne lov straffes innehaver av virksomhet, arbeidsgiver eller den som i arbeidsgiv-

vers sted leder virksomheten samt arbeidstager med bøter eller fengsel inntil 3 måneder eller begge deler.

(2) Medvirkning straffes på samme måte.

§ 10 skal lyde:

(1) *For å sikre at bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven overholdes, kan tilsynsmyndigheten opprette dataregistre for opplysninger som anses som nødvendige om virksomheter det fører tilsyn med.*

(2) *For å sikre at bestemmelser i denne loven overholdes, kan tilsynsmyndigheten innhente informasjon til registre som nevnt i første ledd, herunder fra eksisterende dataregistre.*

(3) *Kongen kan fastsette nærmere regler for slike registre, herunder om krav til konfidensialitet og utlevering av opplysninger.*

II.

I lov av 28. mai 1959 nr. 12 om kvalitetskontroll med fisk og fiskevarer o.a. gjøres følgende endringer:

§ 2 skal lyde:

For å sikre at fisk og fiskevarer som skal omsetjast her i landet eller først ut, vert handsama best mogleg og fyller dei krav ein bør sette til kvalitetsvarer kan Kongen gje føresegner om:

1. Handsaming, tilverking, oppbevaring, lagring og transport av fisk og fiskevarer, under dette innreising og utstyr av
 - a) fiskefarty og andre transportmiddel som vert nytta til fangst og transport av fisk og fiskevarer, og
 - b) husrom og anlegg som vert nytta til tilverking, oppbevaring, lagring og omsetning av fisk og fiskevarer.
2. Forbod mot å nytte visse slag eller storleikar av fisk, eller produkt av slik fisk i det heile, eller i visse tidbolkar eller frå visse fangstfelt.
3. Regulering av omsetninga av fisk og fiskevarer til tilverkar for å hindre at kvaliteten vert ringare ved for sein tilverking.
4. Krav til kvalitet og kvalitetsgradering, til sortement, varenemning, pakking, merking og vektinnhald.
5. Gransking av fisk og fiskevarer, under dette om forbod mot omsetning og utførsle av fisk og fiskevarer som ikkje er granska eller har fått emballasjen merkt på føreskreven måte. Med utførsle er her òg meint levering beinveges frå fangstfeltet til hamn i utlandet.
6. Krav til faglege kvalifikasjonar hos den tekniske leiaren av fisketilverksingsanlegg.
7. Internkontroll og internkontrollsystem for å sikre at føresegner gjevne i eller i medhald av denne lova blir følgde.

8. *Plikt til å underrette til kontrollorgan om avvik frå loven eller føresegner gjevne med heimel i den.*

9. *Forbod mot innførsle av fisk og fiskevarer, under dette om innførsle på nærare vilkår.*

§ 4 skal lyde:

Kongen kan ta avgjerd om at den som har til næring å drive pakking, tilverking, lagring, oppbevaring, transport, innførsle, omsetning eller utførsle av fisk og fiskevarer, eller tilverking eller omsetning av emballasje for slike varer, skal melde verksemda si til offentleg tenestemakt etter nærare reglar som vedkommande departement gjev.

Kontrollorganet kan rette opp dataregister for opplysningar som synest naudsynte for å sikre at loven eller føresegner gjevne med heimel i den, vert overhalde. Kontrollorganet kan innhente opplysningar som nemnd i første punktum frå eksisterande dataregister. Kongen kan gje nærare føresegner om dataregistra, under dette om tiltak for å sikre at opplysningane blir handsama konfidensielt.

Kongen kan ta avgjerd om at verksemd som nemnt i første leden berre kan drivast av den som er godkjend til det etter reglar som Kongen gjev. Slik godkjenning skal ikkje nektast dersom søkjaren prøvar at verksemda hans fyller krava etter føresegner gjevne med heimel i § 2, nr. 1, nr. 6 og nr. 7. Gjeven godkjenning kan dragast inn att dersom verksemda ikkje lenger fyller krava. Vedtak om å nekte godkjenning eller om å draga inn att gjeven godkjenning skal grunnjevast og grunnane skal gjerast kjent for parten samstundes med at han får melding om vedtaket.

§ 9 skal lyde:

Til å greie utgiftene til kontroll etter denne loven kan Kongen gje føresegner om at den som driv næring som nemnt i § 4 første leden skal betale ei avgift eller kostnadene for kontroll i det einskilde tilfelle. Kongen kan også gje føresegner om betaling for særlege yttingar og ekspedisjonar, under dette for ekstraordinære tiltak. Kongen kan gje nærare føresegner om innkrevinga, såleis og om tilleggsavgift ved for sein betaling. Avgifta og krav om betaling er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 11 skal lyde:

Om det i verksemda kjem opp tilhøve som fører med seg eller kan føre med seg fare for helseskade, kan heile eller delar av verksemda stengjast inntil tilhøva er retta. Stenging kan om naudsynt gjennomførast med hjelp frå politiet.

Dersom eit pålegg ikkje vert innfridd innan fastsett frist i loven eller føresegner gjevne med heimel i den, kan verksemda eller eigaren av verksemda ileggjast tvangsmulkt som dagsmulkt eller eingongsmulkt. Ved fastsetting av storleiken av tvangsmulka skal det

takast omsyn til kor viktig det er at pålegget blir gjennomført, og kva ein må rekne med det vil koste. Tvangsmulkta er tvangsgrunnlag for utlegg.

Den som med vilje eller i aktløyse bryt denne loven, eller føresegner gjeve med heimel i den, vert straffa med bøter. Det same gjeld medverking og freistnad.

I føresegnene som vert gjevne med heimel i loven kan det fastsetjast at brot på dei ikkje fører med seg straff.

III.

Lovendingene trer i kraft 1. januar 1999.

Gunnar Skaug,
president.

Anita Apelthun Sæle,
sekretær.